

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem ve věci

žalobkyně: J. N., narozena X,
bytem X
zastoupena Mgr. Věrou Novákovou, advokátkou,
sídlem Vrchlického 802/46, 460 14 Liberec XIV - Ruprechtice,

proti
žalovanému: Český báňský úřad,
sídlem Kozí 748/1, 110 00 Praha 1,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 6. 2020, č. j. SBS 15595/2020/ČBÚ-23,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím své právní zástupkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 6. 2020, č. j. SBS 15595/2020/ČBÚ-23, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Obvodního báňského úřadu pro území kraje Ústeckého (dále jen „obvodní báňský úřad“) ze dne 27. 2. 2020, č. j. SBS 28423/2018/OBÚ-04/5. Tímto rozhodnutím obvodní báňský úřad shledal žalobkyni vinnou z přestupku podle § 40a odst. 1 písm. a) zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „horní zákon“), jehož se žalobkyně dopustila tím, že dne 30. 6. 2018 v ranních hodinách vědomě a úmyslně neoprávněně vnikla s dalšími účastníky akce „KLIMAKEMP 2018“ do důlního díla – lomu Bílina, na první skrývkový řez, organizace Severočeské doly a. s., IČO: Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

49901982, kde je vykonávána obvodním báňským úřadem řádně povolená hornická činnost a kam je vstup zakázán. Za spáchání uvedeného přestupku obvodní báňský úřad podle § 40a odst. 3 písm. a) horního zákona a v souladu s § 35 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) uložil žalobkyni pokutu 6 000 Kč a současně jí uložil též povinnost uhradit náklady řízení 1 000 Kč. Žalobkyně se v žalobě zároveň domáhala toho, aby soud zrušil také zmíněné rozhodnutí obvodního báňského úřadu a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobkyni náklady soudního řízení.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně namítala, že došlo k zániku odpovědnosti za přestupek uplynutím promlčecí doby. Uvedla, že přestupek byl spáchán dne 30. 6. 2018, obvodní báňský úřad neučinil oznámení o zahájení řízení, které by přerušilo běh promlčecí doby a jako první úkon v řízení vydal dne 26. 2. 2019 příkaz. Žalobkyně proti tomuto příkazu podala včasný odpor, čímž došlo k jeho zrušení. Podle žalobkyně má účinky standardního meritorního rozhodnutí, včetně přerušení běhu promlčecí doby, pouze příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, a tím se stal pravomocným a vykonatelným. S názorem žalovaného, že pokud se příkaz v řízení z moci úřední, který byl prvním úkonem v takovém řízení, podáním odporu ruší, neoznamuje se poté zahájení řízení, protože funkci tohoto oznámení plní zrušený příkaz, žalobkyně nesouhlasila již v odvolání, neboť vychází z neplatné právní úpravy, konkrétně z § 20 odst. 2 věty poslední zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Nová právní úprava však toto ustanovení nepřevzala, a proto závěr žalovaného, že přerušení běhu promlčecí doby a počátek běhu nové jednoleté promlčecí doby nastává podáním odporu, nemá podle žalobkyně oporu v platném právu. Žalobkyně uvedla, že i v případě, kdy by příkaz účinky přerušení promlčení měl, pak by tyto účinky v souladu s ustanovením § 32 odst. 2 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky, nastaly vydáním tohoto příkazu, nikoli jeho doručením. Vydáním rozhodnutí je podle § 71 odst. 2 písm. a) správního řádu předání stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení (den vypravení). Žalobkyně dále pokračovala, že z písemného vyhotovení příkazu č. j. SBS 28423/2018/OBÚ-04/1 není patrný den jeho vypravení. Pokud by tento den byl shodný se dnem vyhotovení písemného rozhodnutí 26. 2. 2019, počala by podle názoru žalobkyně tímto dnem vystavení plynout i nová, jednoletá promlčecí lhůta, která by uplynula ke dne 25. 2. 2020. Žalobkyně dále dovodila, že následně vydané prvostupňové rozhodnutí správního orgánu bylo vyhotoveno i vypraveno v tentýž den, tj. 27. 2. 2020. Z toho žalobkyně dále vyvodila, že v takovém případě by k vydání rozhodnutí došlo až po uplynutí jednoleté promlčecí lhůty a řízení mělo být proto zastaveno podle § 86 odst. 1 písm. h) zákona o odpovědnosti za přestupky. K závěru, podle něhož by jednoletá doba počala běžet doručením příkazu, žalobkyně namítala, že by se jednalo o nepřípustnou analogii rozšiřující podmínky promlčení v neprospěch obviněného, pokud přisuzuje příkazu z hlediska účinků přerušení běhu promlčecí doby zároveň povahu oznámení o zahájení řízení i rozhodnutí o uznání viny ve smyslu § 32 odst. 2 písm. a) a b) zákona o odpovědnosti za přestupky. Jakákoli hmotněprávní analogie v neprospěch obviněné osoby je podle žalobkyně v oblasti trestního práva i v rovině správního trestání nepřípustná. Na podporu svého názoru, že příkaz, proti němuž byl podán odpor, nepřerušuje běh promlčecí doby, odkázala žalobkyně na komentář k zákonu o odpovědnosti za přestupky a na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 12. 2019, č. j. 20 A 4/2019-72.

3. V předmětné věci rozhodnutí o vině, které by mohlo mít účinky přerušení promlčení podle § 32 odst. 2 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky, bylo učiněno až dne 27. 2. 2020. Z uvedeného žalobkyně dovodila, že v jednoleté promlčecí době, která počala plynout dne 1. 7. 2018, nenastala žádná okolnost, jež by běh promlčecí doby přerušila nebo stavěla, a v dané věci tak ke dni 1. 7. 2019 zanikla odpovědnost za přestupek. Zároveň ani rozhodnutí o vině nebylo učiněno obvodním báňským úřadem v době jednoho roku od vydání příkazu, pokud bylo vydáno až dne 27. 2. 2020. Podle žalobkyně tak měl žalovaný řízení zastavit podle § 86 odst. 1 písm. h) zákona o odpovědnosti za přestupky.
4. Žalobkyně dále namítala, že shromážděné podklady neumožňovaly obvodnímu báňskému úřadu vydat ve věci meritorní rozhodnutí o uznání viny žalobkyně a jeho následné potvrzení v odvolacím řízení. Žalobkyně uvedla, že žalovaný uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku na základě shromážděných podkladů, které byly tvořeny pouze úředními záznamy policie. Žalobkyně dále vyvodila, že takto shromážděné podklady neumožňovaly správnímu orgánu vydat ve věci meritorní rozhodnutí o uznání viny žalobkyně a uložení velmi přísné sankce. Správní orgán měl podle názoru žalobkyně k dispozici jen kusé úřední záznamy o místě a čase zajištění žalobkyně, a dále obecné podklady, z nich nebylo možné činit jakékoli podrobné závěry o jednání obviněné osoby, natož dovozovat vysoký stupeň společenské škodlivosti předmětného skutku. Ze shromážděných podkladů nelze podle názoru žalobkyně dovozovat podrobný skutkový děj, ani to, kdy měla žalobkyně do dolu vniknout a jak si měla na místě počínat. Osoba pachatele, průběh skutku a skutkový děj však musí být v řízení prokázány relevantními důkazy, zejména svědeckými výpověďmi nebo v souladu se zákonem pořízenými videozáznamy, atp.
5. Žalobkyně považovala postup obvodního báňského úřadu za rozporný s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu, ze které vyplývá, že úředním záznamem a oznámením o přestupku nelze ve správním řízení samostatně provádět dokazování, tyto slouží jen jako podklad k provádění dokazování. K tomuto odkázala na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 3 As 231/2017-49, ze dne 22. 6. 2016, č. j. 1 As 60/2016-30, ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008- 115, a ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010-73. Podotkla, že správní orgán je povinen vyhledávat a opatřovat si důkazy a podklady pro své rozhodnutí, avšak ve správním řízení nebylo provedeno žádné dokazování, ani výslechem svědků či přehráním videozáznamu.
6. V řízení žalobkyně rovněž namítala porušení zásady *ne bis in idem*, neboť přestupek, ze kterého byla uznána vinnou, musel být spáchán v jednočinném souběhu s činem, za který již byla postižena. Závěr žalovaného, že přestupky žalobkyně byly spáchány ve vícečinném souběhu, a to pro rozdílný následek, považuje žalobkyně za nesprávný. Měla za to, že jde o souběh jednočinný, jelikož v předchozí věci vedené Městským úřadem Litvínov byla pravomocně uznána vinnou, že dne 30. 6. 2018 v dopoledních hodinách v prostoru lomu Dolů Bílina v katastrálním území obce Libkovice neuposlechla výzvu policisty tím, že vnikla do důlního díla. V nyní projednávané věci byla uznána vinnou pro skutek spočívající v tom, že dne 30. 6. 2018 v dopoledních hodinách vědomě a úmyslně neoprávněně vnikla do důlního díla – lomu Bílina. Skutečnost, že se jedná o tentýž skutek, podle žalobkyně vyplývá i z pokynu policisty, na který odkázala. Za shodné považovala i následky projednávaných přestupků, neboť pokyn byl policií uložen kvůli blízkosti důlního díla, aby byly ochráněny životy a zdraví účastníků akce a majetek vlastníka dolu, a stejná ochrana hodnot vyplývá i z cedula zakazující vstup. Zásada zákazu dvojího trestání upravená v čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod nemůže být prolomena ani tím,

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

že v případě naplnění znaků skutkových podstat více přestupků jedním jednáním je k jejich projednání příslušných více správních orgánů.

7. Dále žalobkyně konstatovala, že účastí na předmětném protestu nebyl naplněn materiální znak přestupku a důvodem vniknutí účastníků protestu na území, kde probíhá hornická činnost, byla dlouhodobá ochrana veřejného zájmu – konkrétně lidského života, zdraví, majetku, veřejných rozpočtů, životního prostředí a klimatu, neboť to vše prokazatelně a v masovém měřítku poškozuje spalování hnědého uhlí, které se ve velkolomu Bílina těží. Uvedla, že žalovaným tvrzené ohrožení života a zdraví je nepodložené, neodůvodněné a neprokázané. A i kdyby bylo prokázáno, že jednáním kladeným jí za vinu ohrozila sebe sama, nemůže jí být taková okolnost jakkoli kladena k tíži, jelikož sebeohrožení či sebepoškození nelze v právním řádu České republiky sankcionovat. Rovněž ohrožení ostatních aktivistů a zaměstnanců dolu z provedeního dokazování nijak nevyplývá. Z hlediska proporcionality to pak byl naopak klimatický protest, který se uskutečnil v zájmu ochrany života a zdraví, přičemž podle žalobkyně v žádném případě nebyl hrozícímu nebezpečí klimatické krize neadekvátní. Podotkla, že by se nejednalo o první případ, kdy by byl takový protest příslušnými orgány shledán legitimním, a že odmítavý postoj k pokračující těžbě hnědého uhlí je v souladu s cíli mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána. Protestující se snažili upozornit na změny klimatu i s odkazem na ústavně zaručené právo na příznivé životní prostředí podle čl. 35 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, právo na svobodu projevu podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod a právo na odpor podle čl. 23 Listiny základních práv a svobod. Závěrem dodala, že počínání účastníků protestu bylo legitimní, kdy naopak nevykazovalo potřebný stupeň společenské škodlivosti ve smyslu § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 21. 9. 2020 nejprve shrnul dosavadní průběh řízení a uvedl, že námitku, že přestupek nebyl prokázán, žalobkyně ve svém odvolání neuplatnila, a tudíž tato žalobní námitka jde nad rámec námitek vznesených v rámci odvolání.
9. K námitce žalobkyně ohledně zániku odpovědnosti za přestupek žalovaný poznamenal, že příkaz, jenž je vydán jako první úkon ve věci podle § 90 odst. 1 a § 150 správního řádu, má dvojí povahu. Jednak představuje nepravomocné meritorní rozhodnutí a jednak supluje oznámení o zahájení řízení, neboť obsahuje veškeré náležitosti § 46 odst. 1 správního řádu. Z § 150 odst. 3 správního řádu podle žalovaného jednoznačně vyplývá, že podáním odporu se příkaz ruší, ale v řízení se ze zákona pokračuje. Vzhledem k tomu, že právní řád neumožňuje správnímu orgánu za této situace (znovu) zahájit správní řízení, nelze dospět k jinému závěru, než že zrušený příkaz v plném rozsahu a se všemi právními důsledky nahrazuje oznámení o zahájení řízení. Žalovaný proto trval na tom, že k přerušení běhu promlčecí doby došlo ve smyslu § 32 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky dne 5. 3. 2019, kdy byl doručen příkaz ze dne 26. 2. 2019, č. j. SBS 28423/2018-OBÚ-04/1. V nové promlčecí době jednoho roku pak obvodní báňský úřad vydal dne 27. 2. 2020 své rozhodnutí, čímž došlo k opětovnému přerušení běhu promlčecí doby. Rovněž neuplynula objektivní tříletá promlčecí doba ve smyslu § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky. Podle žalovaného tedy nedošlo k zániku odpovědnosti za přestupek v důsledku uplynutí promlčecí doby. Odkaz na rozsudek Krajského soudu v Ostravě považoval žalovaný za nepřipadný a nespátroval v něm oporu pro tvrzení žaloby, neboť soud se v citovaném rozsudku posouzení účinků zrušeného příkazu na běh promlčecí doby nezabýval, protože pro posouzení námítky zániku odpovědnosti za přestupek z důvodu

uplynutí promlčecí doby nebylo v dané věci její řešení nezbytné. Žalovaný rovněž uvedl, že podle jeho názoru nebyly v průběhu řízení dány důvody k zastavení řízení podle ustanovení § 86 odst. 1 písm. h) zákona o odpovědnosti za přestupcích, jak v žalobě tvrdila žalobkyně. Námitku žalovaný považoval za nedůvodnou.

10. Za nedůvodnou označil žalovaný také námitku neprokázání přestupku. Jelikož v rozhodnutí obvodního báňského úřadu je jasné specifikováno jednání žalobkyně a jsou zde uvedeny všechny skutečnosti týkající se předmětného skutku, jakož i následek tohoto jednání specifikovaný místem a datem, došlo podle žalovaného k naplnění všech znaků skutkové podstaty přestupku a obvodní báňský úřad zjistil všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i neprospěch žalobkyně. Žalovaný odmítl, že by obvodní báňský úřad opřel svůj výrok pouze o úřední záznam a oznámení o přestupku, neboť v rámci rozhodování ověřil a doložil, že je v místě zadržení žalobkyně rozhodnutím obvodního báňského úřadu povolena hornická činnost na lomu Bílina a v době spáchání přestupku existovalo řádné vymezení hranice povolené hornické činnosti výstražnými tabulkami spojenými páskou a nápisy upozorňujícími na zákaz vstupu do ohraničené oblasti. Žalovaný uvedl, že pokud by úřední záznam Policie ČR nebyl vnímán jako důkaz, přesto z něj, jako z podkladu rozhodnutí, mohl obvodní báňský úřad vycházet, pokud byla dodržena procesní práva žalobkyně a ta měla možnost se s ním před vydáním rozhodnutí seznámit. Dodržení procesního postupu prvoinstančním orgánem bylo ve spisu ověřeno. Žalobkyně navíc spáchala na stejném místě a téměř ve stejnou dobu v rámci svého jednání další přestupek, ze kterého byla pravomocně uznána vinnou Městským úřadem Litvínov. Podle žalovaného na ni lze tudíž pohlížet jako na osobu, která se podle pravomocného rozhodnutí nacházela na místě, kde je to zakázáno. V daném případě bylo spáchání přestupku žalobkyní jednoznačně prokázáno a bylo dostatečným způsobem zadokumentované policií. Další dokazování spáchání přestupku proto žalovaný označil za nadbytečné.
11. K námitce porušení zásady *ne bis in idem* žalovaný uvedl, že příkazem Městského úřadu Litvínov ze dne 30. 8. 2018, č. j. MELT/50756/2018, byla žalobkyni pravomocně uložena pokuta za nesplnění pokynu policisty k zajištění účelu shromáždění podle § 8 odst. 4 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o právu shromažďovacím“), který byl vydán za účelem zajištění řádného a pokojného průběhu shromáždění jakožto projevu ústavou zaručeného shromažďovacího práva. Rozhodnutím obvodního báňského úřadu byla žalobkyně podle ustanovení § 40a horního zákona shledána vinnou z porušení jiných významných zájmů chráněných horním zákonem, konkrétně došlo k ohrožení zdraví a života jí samotné, ostatních aktivistů i zaměstnanců dolu. Podle žalovaného je tedy evidentní, že porušení či ohrožení chráněného zájmu, tedy právně významný následek, je u obou řízení, ve kterých byla žalobkyně uznána vinnou, odlišný. K dělení pachatelova jednání na různé skutky žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2015, č. j. 6 As 106/2014-25. Žalovaný označil snahu žalobkyně o směšování výše popsaných řízení za nepodloženou a motivovanou úmyslem zneprůhlednit okolnosti přestupku, který spáchala, a to tím, že slučuje dvě různá přestupková jednání. Tuto námitku žalobkyně žalovaný rovněž označil za nedůvodnou.
12. Žalovaný za nedůvodnou označil také námitku nenaplnění materiální stránky přestupku. Společenská nebezpečnost jednání žalobkyně spočívala v možnosti ohrožení života a zdraví nejen žalobkyně, ale i dalších přítomných aktivistů, jakož i zaměstnanců organizace Severočeské doly a. s., a v neposlední řadě rovněž ve vynuceném odstavení veškeré těžební

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

technologie. K argumentaci žalobkyně, že její jednání podléhalo ochraně práva na svobodu projevu zaručeného čl. 17 Listiny základních práv a svobod, žalovaný uvedl, že odstavec 4 uvedeného článku připouští možnost zákonného omezení svobody projevu, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Jednáním žalobkyně podle žalovaného došlo rovněž k porušení právem chráněného zájmu na bezpečném a hospodárném dobývání výhradního ložiska, přičemž pojem bezpečné je třeba vztáhnout na bezpečnost a zdraví všech osob v zájmovém území vykonávané hornické činnosti, tedy včetně žalobkyně, která se v době před jejím zadržením nacházela na území dolu Bílina, kam je vstup zakázán. Právo na svobodu projevu ani právo na příznivé životní prostředí však neopravňují žalobkyni bez jakýchkoli omezení a důsledků zasahovat do práv a svobod jiných osob, zejména v případě, kdy jsou tato realizována na základě řádného povolení vydaného na základě zákona, a ohrožovat přitom jiné ústavně a zákonem chráněné zájmy. Žalovaný rovněž nesouhlasil s tvrzením žalobkyně, že sebeohrožení a sebepoškození není samo o sobě trestné, neboť na nápravu škod způsobených sebepoškozováním jsou vynakládány nemalé prostředky, které mohou být následně vymáhány. Rovněž názor žalobkyně, že jednala v rámci ústavně zaručeného práva na odpor ve smyslu čl. 23 Listiny základních práv a svobod, žalovaný odmítl. Podle jeho názoru je právo na odpor třeba vykonávat jen v mantinelech neohrožujících život a zdraví osob, když vstup do daného území je omezený zákonem. Toto omezení je zákonem stanoveno z důvodu ochrany práv a svobod druhých a z důvodu ochrany veřejného zdraví. Život a zdraví jsou podle žalovaného hodnotami nejceněnějšími a právo na odpor lze realizovat jen v mantinelech neohrožujících život a zdraví osob. Žalovaný rovněž upozornil na to, že výkon práva na odpor je limitován na výjimečné případy a tato situace v daném případě nenastala. Dále žalovaný uvedl, že není zřejmé, jak by řádně povolené dobývání hnědého uhlí, které je plně v souladu se zákonem, mohlo odstraňovat demokratický řád lidských práv a základních svobod. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.

Posouzení věci soudem

13. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobkyně i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.
14. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkouvává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
15. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

16. Nejprve se soud zabýval otázkou, zda došlo k zániku odpovědnosti žalobkyně uplynutím promlčecí doby.
17. Podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona platí, že *„fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neoprávněně vnikne do důlního díla nebo do území, ve kterém je vykonávána hornická činnost nebo činnost prováděná hornickým způsobem nebo do poddolovaného území, kam je vstup zakázán.“* Za tento přestupek se podle § 40a odst. 3 písm. a) téhož zákona uloží pokuta do výše 15 000 Kč.
18. Z § 29 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že *„[o]dpovědnost za přestupek zaniká uplynutím promlčecí doby.“* Podle § 30 téhož zákona *„[p]romlčecí doba činí a) 1 rok, nebo b) 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč.“*
19. Podle § 31 odst. 1 věty první zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že *„[p]romlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku; dnem spáchání přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán.“* Z § 32 odst. 2 písm. a) a b) téhož zákona přitom plyne, že promlčecí doba se přerušuje oznámením o zahájení řízení o přestupku a vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným, přerušením promlčecí doby počíná promlčecí doba nová.
20. Z § 86 odst. 1 písm. h) zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že *„[s]právní orgán usnesením zastaví řízení, jestliže odpovědnost za přestupek zanikla.“*
21. Ze správního spisu soud zjistil veškeré podstatné skutečnosti, které měly vliv na posouzení běhu promlčecí doby. Za počátek běhu promlčecí doby je v tomto případě podle § 31 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky považován den 1. 7. 2018, tedy den následující po dni, kdy byl spáchán přestupek (30. 6. 2018). Od tohoto dne započal běh jednoleté promlčecí doby, neboť se nejednalo o přestupek, za nějž je možné uložit pokutu ve výši alespoň 100 000 Kč. Konec této doby podle § 40 odst. 1 písm. b) správního řádu by bez dalšího připadl na 30. 6. 2019. Dne 26. 2. 2019 vyhotovil obvodní báňský úřad příkaz č. j. SBS 28423/2018/OBÚ-04/1. Tento příkaz byl žalobkyni doručen dne 5. 3. 2019. Proti tomuto příkazu podala žalobkyně dne 11. 3. 2019 odpor. Obvodní báňský úřad ve věci rozhodl rozhodnutím ze dne 27. 2. 2020, č. j. SBS 28423/2018/OBÚ-04/5, které bylo vypraveno dne 27. 2. 2020. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně včasné odvolání, o kterém bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím, které nabylo právní moci dne 17. 6. 2020.
22. Povahou příkazu a důsledky, jeho doručení pro běh promlčecí lhůty se zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 1. 4. 2022, č. j. 6 As 305/2021-37. V uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval: *„Pokud je příkaz prvním úkonem v řízení, jeho smyslem je jednak vyslovení viny obviněného (podmíněné tím, že nebude podán odpor), a jednak samotné sdělení obviněnému, že došlo k zahájení řízení o přestupku. Teprve doručením příkazu se obviněný dozvídá, že je proti němu vedeno řízení o přestupku, a v tomto smyslu je tedy příkaz oznámením o zahájení řízení. Také komentářová literatura hovoří ve prospěch názoru, že „pokud je příkaz prvním úkonem v řízení, tak by se počátek nové promlčecí doby měl odvíjet od okamžiku, kdy se obviněný z přestupku s příkazem seznámil (tedy, kdy se dostal do jeho právní sféry)“ (JEMELKA, L. VETEŠNÍK, P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2020. Cit. dle Beck-online, § 32). Posuzování běhu promlčecí doby v případech, kdy byl příkaz prvním úkonem v řízení, se tedy má opírat o § 32 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky. Tím spíše v situaci, kdy je proti příkazu podán odpor, kterým se příkaz (coby rozhodnutí o vině) Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..*

ze zákona ruší (§ 150 odst. 3 správního řádu) a zůstává pouze oznámením o zahájení řízení, nelze vyvodit jiný závěr, než že okamžikem přerušení běhu promlčecí doby je doručení příkazu ve smyslu § 32 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky.

23. *Není sporu o tom, že příkaz je rovněž rozhodnutím, jímž se obviněný shledává vinným, je-li však prvním úkonem v řízení (tzn. byl-li proti němu podán odpor), má také účinky oznámení o zahájení řízení, a přerušení běhu promlčecí doby je tak potřeba vázat primárně na jeho doručení. V daném případě přitom nelze argumentovat, že soud má s ohledem na zásadu in dubio mitius přistoupit k výkladu příznivějšímu pro pachatele přestupku. Ač by totiž v posuzované věci byla pro žalobkyni příznivější aplikace § 32 odst. 2 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky, je zřejmé, že v jiných případech tomu může být naopak. Zákon a jeho ustálený výklad přitom musí v této otázce vzhledem k zásadě právní jistoty směřovat k jednoznačnému závěru. Z úvah o dopadech obou řešení navíc, ač na rozdíl od posuzovaného případu, vyplývá, že většinově příznivější je pro pachatele právě aplikace § 32 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť takový výklad brání tomu, aby si správní orgány „prodlužovaly“ lhůtu k projednání přestupku vydáváním příkazů těsně před jejím uplynutím, nebo nevyvíjely dostatečnou snahu příkaz řádně doručit. Zároveň zajišťuje, že se obviněný z přestupku o tom, že je proti němu vedeno řízení o přestupku (a že v něm byl příkazem shledán vinným), dozví ještě před uplynutím promlčecí doby.*
24. *V kontextu běhu promlčecí doby považoval příkaz za oznámení o zahájení řízení i starý přestupkový zákon, který v § 20 odst. 2 výslovně stanovil, že je-li prvním úkonem v řízení vydání příkazu o uložení pokuty, přerušuje se běh lhůty jeho doručením. Ačkoli toto ustanovení nová úprava již neobsahuje, nic nenasvědčuje tomu, že úmyslem zákonodárce bylo od této koncepce upustit.“*
25. *S uvedenými závěry se soud plně ztotožňuje. Směrem k žalobkyni soud tedy poznamenává, že její názor, že účinky standardního meritorního rozhodnutí, včetně přerušení běhu promlčecí doby, má pouze příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, je s ohledem na výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu mylný. Soud dále zdůrazňuje, že odkaz žalobkyně na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 12. 2019, č. j. 20 A 4/2019-72, je zcela neopodstatněný, neboť v tomto rozsudku vůbec není obsažen závěr soudu o tom, že by příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, nepřerušuje běh promlčecí doby.*
26. *Z výše uvedeného je zřejmé, že konec nové promlčecí doby odvozené od vydání příkazu ze dne 26. 2. 2019 připadl na 5. 3. 2020. V průběhu této nové promlčecí doby vydal obvodní báňský úřad rozhodnutí ze dne 27. 2. 2020, jímž shledal žalobkyni opětovně vinnou, a to podle § 71 odst. 2 písm. a) správního řádu dne 27. 2. 2020, kdy je odeslal právní zástupkyni žalobkyně elektronicky prostřednictvím datové schránky (vypraveno dne 27. 2. 2020). Vydáním tohoto rozhodnutí ve smyslu § 32 odst. 2 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky došlo k opětovnému přerušení běhu promlčecí doby majícího za následek počátek běhu doby nové roční promlčecí doby, která by bez dalšího uplynula dne 27. 2. 2021. Žalobou napadené rozhodnutí však nabylo právní moci dne 17. 6. 2020, tedy před uplynutím promlčecí doby. Námitku žalobkyně, že o předmětném přestupku bylo rozhodnuto po marném uplynutí promlčecí doby, soud tedy shledal nedůvodnou.*
27. *Žalobkyně dále namítala, že žalovaný svým postupem porušil zásadu ne bis in idem, neboť přestupek, ze kterého byla uznána vinnou, byl v jednočinném souběhu s činem, za který již byla postižena.*

28. Zásada *ne bis in idem*, tedy právo nebýt souzen nebo potrestán dvakrát za týž čin, je na ústavní úrovni upravena v čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Povinnost ctít uvedenou zásadu dále plyne z mezinárodních závazků České republiky, zejména z čl. 4 odst. 1 protokolu č. 7 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), podle nějž *„nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.“* Ačkoli uvedená ustanovení hovoří toliko o „trestním stíhání“ či „trestním řízení“, danou zásadu je nepochybně třeba vztáhnout i na řízení o přestupcích. Platnost zásady *ne bis in idem* i pro oblast správního trestání konstatoval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 16. 2. 2005, č. j. A 6/2003-44. Předpokladem jejího uplatnění je, aby se jednalo o stejný skutek, tj. aby byla dána totožnost skutku.
29. V projednávané věci byla žalobkyni uložena pokuta za přestupek podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona, jehož se žalobkyně dopustila tím, že dne 30. 6. 2018 v ranních hodinách vědomě a úmyslně neoprávněně vnikla s dalšími účastníky akce „KLIMAKEMP 2018“ do důlního díla – lomu Bílina na pracovní plán prvního skrývkového řezu organizace Severočeské doly a. s., IČO: 49901982, kde je vykonávána hornická činnost a kam je vstup zakázán, kde byla v katastrálním území Libkovice u Mostu, GPS souřadnice 50°34'43,4'' N; 13°41'3,66'' E, zajištěna Policií České republiky z důvodu protiprávního jednání. Zmíněným vniknutím do důlního díla žalobkyně ohrozila veřejný zájem na hospodárném a bezpečném dobývání výhradních ložisek chráněných horním zákonem.
30. Příkazem Městského úřadu Litvínov ze dne 30. 8. 2018, č. j. MELT/50756/2018, byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o právu shromažďovacím tím, že dne 30. 6. 2018 v dopoledních hodinách v prostoru lomu Bílina v katastrálním území obce Libkovice na souřadnicích 50°34'40,252'' N; 13°41'3,650'' E nesplnila pokyn policisty udělený na základě § 8 odst. 4 zákona o právu shromažďovacím sloužící k zajištění účelu shromáždění, čímž ohrozila zájmy směřující k odstranění rozporů při střetu různých práv a k ochraně veřejného pořádku, zdraví a majetku.
31. Z obsahu správního spisu vyplývá (zejména z úředního záznamu ze dne 4. 7. 2018, č. j. KRPU-135294/PŘ-2018-040814), že v době udělení příkazu příslušníkem Policie České republiky se žalobkyně již nacházela na území důlního díla. Ze specifikace zejména místa spáchání obou přestupků uvedených v rozhodnutích správních orgánů pak vyplývá, že jak přestupek podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona, tak i přestupek podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o právu shromažďovacím byly spáchány prakticky na totožném místě. Z uvedeného tedy vyplývá, že ke spáchání obou přestupků mělo dojít totožným jednáním. Tomu by odpovídalo i oznámení o přestupku Policie České republiky ze dne 19. 7. 2018, č. j. KRPU-133148-7/PŘ-2018-041016. V době vydání žalobou napadeného rozhodnutí byla již žalobkyně příkazem Městského úřadu Litvínov ze dne 30. 8. 2018, č. j. MELT/50756/2018, uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o právu shromažďovacím tím, že dne 30. 6. 2018 v dopoledních hodinách v prostoru lomu Bílina v katastrálním území obce Libkovice na souřadnicích 50°34'40,252'' N; 13°41'3,650'' E nesplnila pokyn policisty udělený na základě § 8 odst. 4 zákona o právu shromažďovacím. Z uvedeného žalobkyně dovozovala, že již nebylo možné ji s ohledem na zásadu *ne bis in idem* trestat za přestupek proti hornímu zákonu.
32. Při posuzování okolností naplnění podmínek pro aplikaci zásady *ne bis in idem* je zásadní zodpovězení otázky totožnosti skutku. Otázkou totožnosti skutku v rámci správního Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

trestání se již v minulosti Nejvyšší správní soud zabýval. V rozsudku ze dne 11. 1. 2012, č. j. 1 As 125/2011-163, Nejvyšší správní soud konstatoval: „Česká trestněprávní doktrína tradičně při interpretaci uvedeného pojmu vychází z toho, že podstatou skutku je právně relevantní jednání pachatele a jím zapříčiněný právně významný následek. Momentem, který dělí pachatelovo jednání na různé skutky, je tedy následek významný z hlediska (trestního) práva (srov. Novotný, O. - Vanduchová, M. - Šámal, P. a kol. 2010. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. Praha: Wolters Kluwer, str. 335-336). V obdobném duchu rozlišují jiní autoři mezi skutkem *de facto* a skutkem *de iure*. Skutek *de facto* představuje skutkový děj, zahrnující skutkové okolnosti konkrétního případu „tak jak se stal“, bez ohledu na jejich trestněprávní relevanci. Skutkem *de iure* je naopak souhrn trestněprávně relevantních skutečností odlišitelný od jiného skutku *de iure* téhož pachatele. Při posuzování totožnosti skutku je pak určující skutek *de iure* (viz Kratochvíl, V. a kol. 2009. *Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné*. Praha: C. H. Beck, str. 184-185).

33. Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že výklad některých právních pojmů ze strany ESLP může mít autonomní povahu. Stejně tak nepřehlédl, že velký senát ESLP v rozsudku Zolotukhin proti Rusku uvedl, že při posuzování zásady *ne bis in idem* odmítá přístup kladoucí důraz na právní kvalifikaci deliktu. Přesto je zdejší soud toho názoru, že za rozhodný komparátor pro stanovení prvku *idem* je nutno považovat skutek *de iure*, v souladu s výše citovanými doktrinárními závěry. K tomuto názoru dospěl na základě následujících úvah.
34. Inherentní součástí systému správního trestání je v (nejen) českém právním řádu skutečnost, že k řízení o jednotlivých správních deliktech jsou mnohdy věcně příslušné různé správní orgány. Shodným jednáním pachatele tak může dojít k vyvolání různých právních následků (a potažmo k porušení či ohrožení zcela odlišných zájmů a hodnot), a tedy ke spáchání správních deliktů stanovených různými právními předpisy a sankcionovaných různými správními orgány. V takových případech je to právě konstrukce skutku *de iure*, která umožňuje postižení pachatele za všechny právně relevantní následky jeho jednání. Pokud by tomu tak nebylo a uložení sankce jedním z dotčených správních orgánů by znamenalo založení překážky *ne bis in idem*, docházelo by k situacím, kdy by určitým zájmům a hodnotám nemohla být ze strany správních orgánů poskytována ochrana, byť jsou právě k jejich ochraně zákonem povinovány. Nepřípustnost takového stavu by byla patrná zejména v momentu, kdy by byl pachatel nejprve postižen jedním správním orgánem za určitý nepřilíš závažný následek svého jednání, čímž by bylo znemožněno jeho potrestání za jiný, daleko závažnější následek.
35. Podobná situace panuje ve vztahu správního trestání a „klasického“ trestání v řízení před soudy. Výše uvedené pojetí skutku umožňuje na podkladě určitého skutkového děje diferencovat mezi dvěma skutky *de iure*, z nichž jeden zahrne následek, k jehož potrestání postačí nástroje správního trestání, zatímco k potrestání druhého skutku bude nutné vést tradiční trestní řízení. Také v tomto případě lze jen stěží akceptovat, že by orgány činné v trestním řízení musely ukončit svou činnost v momentu, kdy by byl určitý následek téhož jednání potrestán ve správním řízení. Nejpravděpodobnější reakcí orgánů veřejné moci na popsané situace by bylo postupné opouštění nástrojů správního trestání ve prospěch trestněprávní represe (v užším smyslu). Takový vývoj by však Nejvyšší správní soud považoval za krajně nežádoucí, neboť by vedl k popření jedné ze základních zásad moderního trestního práva, a to zásady subsidiarity trestní represe. Podle ní trestní právo představuje *ultima ratio*, tj. přistupuje k právní ochraně vybraných objektů subsidiárně, teprve tehdy, nestačí-li k jejich účinné ochraně jiné právní či mimoprávní prostředky. Nejvyšší správní soud má za to, že takový vývoj ESLP jistě nezamýšlel vyvolat.

36. *Tyto závěry lze podpořit i argumentací na obecnější úrovni. Již Immanuel Kant (a v návaznosti na něj v zásadě celá moderní filosofie) dovozoval, že proces poznání nelze pojímat jako pouhou fyzicko-empirickou příčinnou souvislost. Veškerá zkušenost dle Kanta předpokládá apriorní formy (pojmy, zásady, ideje), které nepocházejí ze zkušenosti. Smyslové nazírání je formováno ve zkušenost apriorními (neempirickými) formami našeho poznání (Anzenbacher, A. Úvod do filosofie. 2004. Praha: Portál, str. 101-132). Fakta tedy nikdy neexistují sama o sobě. Ve vztahu k posuzované právní otázce lze na základě právě uvedeného konstatovat, že sice jistá fakta aktivují použití určité právní kvalifikace, avšak teprve daná právní kvalifikace činí některá fakta relevantní a jiná irelevantní. Z tohoto důvodu skutkový základ konkrétní kauzy není nikdy zcela oddělitelný od norem, které jej regulují. I proto by skutek de facto byl krajně nevhodným určujícím komparátorem pro stanovení prvku idem. Nemá-li totiž být proces vymezení konkrétního skutku zcela arbitrární, pak je při rozhodování o tom, které z nepřeberného množství rozličných skutkových okolností budou k danému skutku vztaheny, vždy nutno určitým způsobem zohlednit právní kvalifikaci dotčeného deliktu.“*
37. S výše uvedenými závěry se zdejší soud plně ztotožňuje. I samotný Nejvyšší správní soud z uvedených závěrů vychází ve své následné rozhodovací praxi (viz např. rozsudky ze dne 10. 2. 2011, č. j. 9 As 67/2010-74, a ze dne 3. 6. 2015, č. j. 6 As 106/2014-25). V daném případě se tedy soud zabýval zapříčiněnými právními následky, ke kterým mělo dojít v daném případě. Přestupku podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona se žalobkyně dopustila tím, že neoprávněně vnikla do důlního díla, oproti tomu přestupku podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o právu shromažďovacím se dopustila tím, že neuposlechla výzvu Policie České republiky. Spácháním přestupku podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona žalobkyně ohrozila veřejný zájem na hospodárném a bezpečném dobývání výhradních ložisek chráněných horním zákonem, zatímco spácháním přestupku podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o právu shromažďovacím ohrozil zájmy směřující k odstranění rozporů při střetu různých práv a k ochraně veřejného pořádku, zdraví a majetku. Zjevně se tedy v obou případech jednalo o odlišný následek protiprávního jednání, který je z hlediska odpovědnosti za přestupek rozhodný. Soud proto uzavírá, že se v tomto případě jednalo ve smyslu výše uvedených zásad o dva různé skutky de iure, přestože byly spáchány jedním jednáním žalobkyně. Za každý z uvedených skutků tak mohla být žalobkyně samostatně postižena. S ohledem na výše uvedené tedy soud shledal námitku žalobkyně týkající se porušení zásady ne bis in idem za nedůvodnou.
38. Dále se soud zabýval námitkou neprokázání přestupku, neboť podle žalobkyně shromážděné podklady neumožňovaly vydat rozhodnutí o uznání viny a byla uznána vinnou jen na základě úředních záznamů policie, ze kterých nebylo možno dovodit podrobný skutkový děj. Při prokázání přestupku vycházel obvodní báňský úřad z oznámení o přestupku, z pravomocného příkazu Městského úřadu Litvínov ze dne 30. 8. 2018, č. j. MELT/50756/2018, a usnesení o zastavení řízení Města Litvínov, Komise pro projednání přestupků ze dne 17. 10. 2018, č. j. OKT/756/2018/NOZ.
39. Z obsahu úředního záznamu ze dne 4. 7. 2018, č. j. KRPU-135294/PŘ-2018-040814, vyplývá, že již v prostoru důlního díla byl dán účastníkům pochodu opakovaně pokyn, aby nevstupovali mimo vyznačenou trasu pochodu. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobkyně byla shledána příkazem Městského úřadu Litvínov ze dne 30. 8. 2018, č. j. MELT/50756/2018, vinnou z přestupku podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o právu shromažďovacím, neboť nesplnila uvedený pokyn, je dle soudu nutné vycházet z předpokladu, že žalobkyně vstoupila v prostoru důlního díla mimo vyznačenou trasu pochodu. Důsledkem tohoto jednání žalobkyně tedy, i s přihlédnutím k výše uvedené Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

argumentaci, že obou skutků se žalobkyně dopustila jedním jednáním, nepochybně muselo dojít k neoprávněnému vniknutí žalobkyně do důlního díla. Soud rovněž poukazuje na skutečnost, že obsahem správního spisu je rovněž úřední záznam o zajištění osoby ze dne 1. 7. 2018, č. j. KRPÚ-133148-1/PŘ-2018-041013, ve kterém je výslovně uvedeno, že žalobkyně byla zajištěna v 10:15 na GPS souřadnicích 50°34'43,4'' N; 13°41'3,66'' E, tedy mimo trasu pochodu v prostoru důlního díla. Tyto skutečnosti dle soudu dostatečně prokazují, že žalobkyně neoprávněně vnikla do důlního díla a naplnila tak skutkovou podstatu přestupku dle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona.

40. K námitce žalobkyně, že správní orgány nemohou dojít k závěru o vině přestupce na základě úředních záznamů, soud podotýká, že judikaturou byl jednoznačně dovozen závěr o nepřipustnosti využití úředního záznamu o podání vysvětlení jako důkazního prostředku s tím, že úřední záznam o poskytnutí vysvětlení neslouží jako důkazní prostředek, ale jen jako podklad k úvaze, zda osoba, která vysvětlení poskytla, má být vyslechnuta jako svědek. Ostatně i správní řád v § 137 odst. 4 zapovídá použití záznamu o podání vysvětlení jako důkazního prostředku. V daném případě však předmětem úředních záznam, ze kterých správní orgány vycházely „výpověď“ či „vysvětlení“. V daných případech jde o záznamy, kterými Policie České republiky zachytila svou činnost. Úřední záznam je obecně (i v přestupkovém řízení) jako důkaz přípustný (ve smyslu § 50 odst. 1 správního řádu), jen jím nelze nahradit výpověď svědka či jej namísto výpovědi číst (bod 20 rozsudku ze dne 22. 9. 2016, č. j. 4 As 152/2016 - 37).
41. Dále se soud zabýval námitkou žalobkyně, že účastí na předmětném protestu nebyl naplněn materiální znak přestupku podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona. Z tohoto ustanovení plyne, že *„fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neoprávněně vnikne do důlního díla nebo do území, ve kterém je vykonávána hornická činnost nebo činnost prováděná hornickým způsobem nebo do poddolovaného území, kam je vstup zakázán.“*
42. K dané problematice se nejednou vyjádřil Nejvyšší správní soud, který uvedl, že trestnost přestupků se řídí obdobnými principy a pravidly, jakými se dosud řídila trestnost trestných činů, a proto pro trestnost jednání, které naplňuje formální znaky přestupku, musí být naplněna i materiální stránka přestupku. Za přestupek je považováno takové zaviněné jednání fyzických osob, které naplňuje formální znaky stanovené v zákoně a zároveň porušuje či ohrožuje zájem společnosti byť i v nepatrné míře. Lze vycházet z předpokladu, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Tento předpoklad by však nenastal za situace, kdy se k jednání, které naplnilo formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti. V takovém případě by nedošlo k naplnění materiální stránky přestupku, a jednání by tak nemohlo být za přestupek označeno (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-45, či ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 137/2011-52).
43. Žalobkyně zpochybňovala existenci materiální stránky přestupku s poukazem na to, že důvodem vniknutí účastníků protestu na území, kde probíhá hornická činnost, byla dlouhodobá ochrana veřejného zájmu – konkrétně lidského života, zdraví, majetku, veřejných rozpočtů, životního prostředí a klimatu.
44. S ohledem na práve uvedené jsou správní orgány povinny zkoumat, zda určité jednání lze označit za přestupek, a zda tedy došlo k naplnění nejen formálního, nýbrž i materiálního

znaku přestupku. Za přestupek je považováno zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti, přičemž právě v porušení nebo ohrožení společnosti lze spatřovat materiální stránku přestupku. Žalobkyně svým jednáním naplnila skutkovou podstatu vytýkaného přestupku ve všech jeho znacích, přičemž nebyly přítomny významné okolnosti, které by vyloučily, aby byl jejím jednáním porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti. Významnou okolností nemůže být žalobkyní uváděná dlouhodobá ochrana veřejného zájmu, neboť snaha upozornit na klimatickou krizi neopravňuje k porušování platných právních předpisů. Soud dále uvádí, že pouhou účastí na protestu se žalobkyně přestupkového jednání nedopustila. Toho se dopustila až v okamžiku, kdy se oddělila od trasy protestu a neoprávněně vnikla do důlního díla. Pro úplnost soud podotýká, že právo na příznivé životní prostředí zakotvené v čl. 35 odst. 1 Listiny základních práv a svobod nezakládá občanům právo na porušování právních předpisů.

45. K poukazu na porušení práva na svobodu projevu, soud uvádí následující. V čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod je uvedeno, že svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. V daném případě byl vstup do důlního díla omezen zákonem, a to právě z důvodu ochrany práv druhých (právo vykonávat legálně povolenou důlní činnost) a zejména z důvodu ochrany zdraví samotných nepovolaných osob, které by mohly v prostoru důlního díla být obětí úrazu.
46. K poukazu na právo na odpor zakotvené v článku 23 Listiny základních práv a svobod soud uvádí, že v tomto ustanovení je uvedeno, že občané mají právo postavit se na odpor proti každému, kdo by odstraňoval demokratický řád lidských práv a základních svobod, založený Listinou základních práv a svobod, jestliže činnost ústavních orgánů a účinné použití zákonných prostředků jsou znemožněny. Žalobkyně se v daném případě nestavěla na odpor žádné osobě či síle, která by se snažila odstraňovat demokratický řád lidských práv a základních svobod. Poukaz na toto ustanovení ze strany žalobkyně je tak zcela nepřipadný.
47. Na základě výše uvedeného soud shledal, že v nyní posuzovaném případě nebyly zjištěny zvláštní okolnosti natolik snižující nebezpečnost přestupkového jednání, že by materiální znak přestupku zcela vymizel. Soud naopak konstatuje, že materiální znak přestupku byl žalobkyní naplněn bez pochybností, neboť žalobkyně vnikla do prostoru důlního díla, čímž ohrozila veřejný zájem na hospodárném a bezpečném dobývání výhradních ložisek chráněných horním zákonem a zároveň též zájem na ochraně života a zdraví osob. Předmětná námitka tak není důvodná.
48. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žalobu v mezích uplatněných žalobních bodů vyhodnotil jako nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
49. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 14. července 2022

Mgr. Václav Trajer, v. r.
samosoudce